

Zakrycia gwiazd przez Księżyc

Na kolejnych stronach przedstawiono dane o zakryciach gwiazd przez Księżyc widocznych w Polsce w 2016 roku. Podano zakrycia gwiazd z Katalogu Gwiazd Zodiakalnych (ZC) możliwe do zaobserwowania przez teleskop o średnicy obiektywu 10 cm. Przy obliczeniach wykorzystano program „Occult v.4.1.20”¹⁴.

Tabela znajdująca się na lewej stronie podaje następujące dane:

- Nr** – kolejny numer zakrycia w roku,
- Data** – miesiąc i dzień wystąpienia zjawiska,
- UT** – godzina wystąpienia zjawiska (UT),
- Nazwa** – nazwa gwiazdy (jeżeli jest),
- mag** – jasność gwiazdy (magnitudo),
- ZC** – numer gwiazdy w Katalogu Zodiakalnym (ZC: 4 cyfry) lub SAO (5-6 cyfr),
- typ** – rodzaj zjawiska: **zc** - zakrycie przy ciemnym brzegu, **zj** - zakrycie przy jasnym brzegu, **oc** - odkrycie przy ciemnym brzegu, **oj** - odkrycie przy jasnym brzegu,
- AA** – tzw. kąt osiowy zjawiska, liczony wokół brzegu Księżyca od jego północnego bieguna ku wschodowi (czyli przeciwnie do ruchu wskazówek zegara). Pomocny zwłaszcza w zlokalizowaniu miejsca pojawienia się gwiazdy przy odkryciu zza tarczy Księżyca względem jego szczegółów powierzchniowych¹⁵.
- A_k** – azymut Księżyca (liczony względem północy),
- h_k** – wysokość Księżyca nad horyzontem,
- F_k** – faza Księżyca (ujemna - malejąca, dodatnia - rosnąca). Skrót „zać.” oznacza zjawisko odbywające się podczas zaćmienia Księżyca.

Tabela znajdująca się na prawej stronie podaje momenty zjawisk dla dwunastu miast w Polsce. Kolejne kolumny zawierają:

- Nr** – kolejny numer zakrycia w roku (tożsamy z numerem z poprzedniej tabeli),
- UT** – godzinę wystąpienia zjawiska (UT),

W kolejnych 12 kolumnach zamieszczono momenty wystąpienia zjawiska - ilość minut, które upłynęły od podanej wcześniej w tej tabeli godziny do zjawiska (dokładność 0.5) dla następujących miast w Polsce:

Gdańsk, Grudziądz, Kraków, Krosno, Lublin, Łódź, Olsztyn, Poznań, Szczecin, Warszawa, Wrocław, Zielona Góra

¹⁴ <http://www.lunar-occultations.com/iota/occult4.htm>

¹⁵ Pomocna będzie tu mapka ze str. 81.

Przykłady:

I. Zjawisko Nr. 54 - dnia 28 marca 2016, około godziny 2^hUT odkrycie, przy ciemnym brzegu, gwiazdy η Lib, o jasności 5.4^m. Księżyc, będący w fazie -0.82 (po pełni) znajduje się w azymucie 181° na wysokości 24° nad horyzontem. Zjawisko będzie widoczne m.in. w: Szczecinie o 1^h54.7^m, Poznaniu o 1^h58.3^m, Gdańsku o 2^h00.8^m i Lublinie o 2^h07.8^m.

II. Zjawisko Nr. 121 - dnia 7 września 2016, około godziny 15^hUT zakrycie, przy ciemnym brzegu, gwiazdy γ Lib o jasności 3.9^m. Księżyc, będący w fazie +0.33 (przed pierwszą kwadrą) znajduje się w azymucie 183° na wysokości 23° nad horyzontem. Zjawisko będzie widoczne m.in. w: Szczecinie o 15^h03.1^m, Krakowie o 15^h11.7^m, Krośnie o 15^h15.4^m i Lublinie o 15^h17.7^m.